

PREDSTAVLJEN PREDLOG UNAPREĐENOG KONCEPTA PLANIRANJA POLITIKE REGIONALNOG RAZVOJA

Beograd, 27. januara – Istraživački forum Evropskog pokreta u Srbiji predstavio je novi predlog za javnu praktičnu politiku pod nazivom „[Unapređeni koncept planiranja politike regionalnog razvoja u Republici Srbiji](#)“, autora Ognjena Mirića i Valentine Ivanić, koji je napisan u okviru istraživačke jedinice „Pretpristupni fondovi EU i regionalni razvoj“ i objavljen na internet stranici www.emins.org.

Na debati održanoj u prostorijama EPuS-a, govorili su autori analize, **Ognjen Mirić**, zamenik direktora Kancelarije za evropske integracije i član Istraživačkog foruma, **Valentina Ivanić**, direktorka Agencije za ravnomerni regionalni razvoj Vlade AP Vojvodina i članica Istraživačkog foruma, **Vladimir Pavićević**, predsednik Istraživačkog foruma i **Ivan Knežević**, zamenik generalnog sekretara Evropskog pokreta u Srbiji.

Debati su prisustvovali i predstavnici Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja, Ministarstva finansija, Nacionalne agencije za regionalni razvoj, Kancelarije za evropske integracije, privrednih komora, regionalnih razvojnih agencija, organizacija građanskog društva, poslovnog sektora, donatorske i akademske zajednice i medija.

Rasprava je bila posvećena aktuelnom i potencijalnom, **unapređenom konceptu planiranja politike regionalnog razvoja u Republici Srbiji** u kontekstu pripreme jedinstvenog Nacionalnog plana regionalnog razvoja Srbije. Predstavljeno je nekoliko konkretnih predloga za praktičnu politiku, pre svega potreba uvođenja koncepta **sektorsko-geografskog pristupa** u planiranju korišćenja eksternih finansijskih sredstava, odnosno **nastavak reforme planiranja budžeta** kako bi se omogućilo višegodišnje planiranje sredstava, uz konstantnu pripremu projekata koji će omogućiti sprovođenje strategija pod krovom Nacionalnog plana regionalnog razvoja.

U tom kontekstu, na skupu je rečeno da bi reforma sistema planiranja u Srbiji doprinela da politika regionalnog razvoja, kao oblast koja prožima sve druge oblasti, utiče na ostvarivanje značajnijih rezultata i procesa političkih i društvenih promena. Ukazano je na to da u Srbiji trenutno postoji 110 strategija koje pokrivaju različite oblasti, ali ne i na usklađen način i sa procenjenim učinkom. Autori analize su rekli da bi trebalo doneti odluku o prestanku važenja određenih strategija čiji vremenski period je istekao, odnosno onih dokumenata čiji efekti u praksi nisu ostvareni.

Zbog toga, predlaže se usvajanje 10 puta manje strategija nego što ih sada ima, uz neophodno prilagođavanje planiranja finansiranja projekata okviru koji je ustanovila Evropska unija, sa čijim planiranjem finansiranja bi trebalo uskladiti i planiranje regionalnog razvoja Srbije. „Za period od 2014-2020, Srbija trenutno ima samo tri strategije u sektoru

ISTRAŽIVAČKI
FORUM

Evropski pokret
Srbija

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

konkurentnosti koje pokrivaju naredni budžetski period EU, a one su potrebne i radi prijavljivanja projekata od strateškog značaja za finansiranje iz fondova EU. S druge strane, potrebna je i konstantna izrada projektne dokumentacije, bez čega strategije, koliko god da ih bude, ne mogu da budu sprovedene. Trenutno imamo svega pet velikih spremnih infrastrukturnih projekata prema EU standardima za finansiranje iz sredstava IPA, što je nedovoljno“, rekao je Ognjen Mirić, uz napomenu da bi već trebalo da se počne sa pripremanjem projekata za period finansiranja 2014-2020, za koji je predviđeno 14,1 milijardi evra.

Kao jedan od problema u politici regionalnog razvoja, autori su označili nedovoljnu pažnju koju Vlada Republike Srbije poklanja dugoročnim ciljevima koji se bave jačanjem konkurentnosti regiona. Uvođenjem i praćenjem dugoročnih ciljeva ekonomske politike u Srbiji, uz dobro planiranje razvoja, planiranje korišćenja fondova se svodi na tehničko pitanje, a razvojem se upravlja na osnovu prioriteta jedne zemlje, a ne donatora, rekla je Valentina Ivanić. „Zbog toga je bitno i da se pristup preusmeri sa projektnog na programski“, rekla je autorka predloga praktične politike.

Regionalni razvoj nije prepoznat kao odvojeni sektor, ali se ne može odvojiti od ostalih politika i sistema planiranja koji se primenjuju u Srbiji. Da bi se izbeglo bespotrebno stvaranje paralelnih sistema planiranja, politika koja se odnosi na ovu oblast uz uvođenje inovativnog pristupa planiranja, trebalo bi da bude usmerena na uključivanje komponente regionalnog razvoja u sve relevantne sektorske strategije kako bi se obezbedilo finansiranje mera i projekata od značaja za regionalni razvoj u svim ministarstvima, rekli su autori analize Istraživačkog foruma.

Ognjen Mirić je, u vezi sa tim, ukazao na to da bi planiranje nacionalnog budžeta trebalo da bude sektorski orijentisano i da bi sve regionalne strategije trebalo da sadrže sektorsku klasifikaciju prioriteta i mera za njihovo sprovođenje, „jer bi se na taj način obezbedila veza između regionalnih i sektorskih strategija, a samim tim i veza sa izvorima finansiranja“.

Na skupu je rečeno da u Srbiji ne postoji kultura evaluacije, te da bi trebalo uvesti i jasne pokazatelje procene učinka strategija. Valentina Ivanić je rekla je da se u Srbiji da se ne procenjuju efekti sprovođenja strategija, odnosno da se procene uglavnom rade naknadno, a ne na osnovu unapred utvrđenih pokazatelja. "Bez *ex ante* analize i postavljanja indikatora, nemoguće je tačno utvrditi ostvarene učinke, odnosno napraviti razliku između rezultata, na primer ekonomskih rezultata u opštem smislu, od efekata, poput konkretno preduzetih mera.“, rekla je Ivanić.

Jedna od preporuka autora analize Istraživačkog foruma odnosi se i na uvođenje sistema podsticaja i sankcija u zavisnosti od ostvarenih rezultata.

ISTRAŽIVAČKI
FORUM

Evropski pokret
Srbija

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Tokom rasprave, ukazano je na to da je u domaćoj javnosti neophodno plasiranje više ovakvih „građanski odgovornih predloga za javnu praktičnu politiku“. Upravo zbog zbnjenosti građana Srbije usled ne poznavanja važeće paradigme društva, ne postoji dovoljan broj predloga i ideja za unapređenje ekonomskog razvoja, što je posledica i nepostojanja centra u Vladi koji bi se bavio isključivo strateškim planiranjem, rečeno je na skupu.

Jedna od glavnih preporuka tokom rasprave odnosila se na potrebu za uvođenjem sistematizovanog odnosa prema podizanju kapaciteta lokalnih samouprava za planiranje, samim tim i pripreme projektne dokumentacije, što bi trebalo da bude zadatak državne uprave, i to uz paralelan pristup na svim nivoima.

Ivan Knežević, zamenik generalnog sekretara Evropskog pokreta u Srbiji, rekao je da se EPuS dugo godina bavi pitanjem regionalnog razvoja i podizanjem apsorpcionih kapaciteta institucija na svim nivoima za korišćenje fondova EU, te da će i kroz delatnost Istraživačkog foruma nastojati da doprinosi izgradnji koncepta strateškog planiranja u Srbiji. On je ukazao na to da je za regionalni razvoj neophodan adekvatan institucionalni okvir koji bi omogućio planiranje, a čime će se Istraživački forum baviti u narednom periodu i izaći sa novim setom predloga za javnu praktičnu politiku.

Vladimir Pavićević, predsednik Istraživačkog foruma je rekao da je opredeljenje za izradu ovog predloga za javnu praktičnu politiku podstaknuto nedovoljnim bavljenjem pitanjem regionalnog razvoja u Srbiji, i da će Istraživački forum nastaviti da se bavi ovim pitanjem pokrivajući različite aspekte politike regionalnog razvoja Srbije, sa ciljem pružanja pomoći relevantnim akterima.

Istraživački forum predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji u okviru koga se sprovode sveobuhvatna i dubinska istraživanja i analize aktuelne situacije u procesu reformi, odnosno pišu i predstavljaju alternativni predlozi za javnu praktičnu politiku za efikasniju i efektivniju reformu u oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Rad Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji finansijski podržava **Balkanski fond za demokratiju**, projekat Nemačkog Maršal fonda Sjedinjenih Američkih Država.